

Informace o Chartě 77 - srpen 1982

Dokument Charty 77 č. 23/BZ /k situaci vědeckého výzkumu v ČSSR	1
Sesnovisko Charty 77 k druhému výročí gdaňských dohod v Polsku	7
Sdělení VONS č. 309 /rozhudek nad I.Jiroušem, F.Udrkem a M.Hýbkou potvrzen/	7
Sdělení VONS č. 310 /dr.Jaroslav Šavrda znova ve vazbě/.....	8
Stížnost přátel I.Jirouše, F.Udrky a M.Hýbky	9
Obracejba dr.Jitiny Žiklové	9
Stavění dopis signatářů Charty 77 /kritikům Charty 77/.....	12
Severočeská nejbdělejší?	
Rejetony	
Krátké správy	14
Poučení o právech a povinnostech vyslýchovaného	15

Informace o Chartě 77 vydává nezávislá redakční skupina
Anna Šabatová, Praha 2, Anglická 8

Dokument Charty 77 č.23/83 /K situaci věděckého výzkumu v ČSSR/.
Organizace a plánování výzkumu -

- Základní výzkum v naší zemi je soustředěn především v ČSAV a některých větších výzkumných ústavech. Je organizován a řízen pomocí plánů zákl. výzkumu a rozčleněn podle témat až do státního úkolu zákl. výzkumu. Je poměrně dobře známo, že úspěchy naší země ve světovém nebo evr. měřítku jsou v naší době v podstatě nepřímo úměrné pevnosti vazby v byrokratickém aparátu. Plány a především dlouholeté plány jsou prvním úskalím rozvoje zákl. výzkumu. Jejich zákl. nedostatkem jsou tyto skutečnosti: nerespektování přirozeného vývoje výzkumu, jehož pokroky jsou do značné míry živelné a závislé na neplánovatelných úspěších jednotlivců, zařazování a prosazování témat, která nesou okamžité a technolog. výsledky avšak zanedbávají zkoumání zákl. zákonotnosti a širší souvislosti /např. nepříznivé důsledky na živ. prostř./, zařazování dlouhodobých perspektiv, které jsou nepružné a mohou se stát brzdou skutečného vývoje, p. zdní zařazování témat moderních vyvíjejících se směrů, zavádění různých priorit vzhledem ke zpožděnému nástupu v oborech, které se ve světě rychleji rozvíjejí. Uvedené nedostatky mají za následek zhruba tento vývoj: na základě předpokladů, příp. ambic jednotlivců ze zákl. výzkumu, se vytváří dlouhodíbý pětiletý plán zákl. výzkumu. Jeho základní rysy jsou silně ovlivněny požadavky a tlaky ze strany nejvyšších orgánů. Největší tlak je obvykle vyvíjen na rychlý vývoj v těch oborech, které vznikly, příp. se rozvíjejí ve světě během posledních leta ve kterých jsme nezachytili nástup. Protože během pěti let nastoupil vyspělý svět již obvykle cestu průmyslové výroby, jsou tyto obory u nás finančně i personálně preferovány - ovšem na úkor "méně" významných nebo tzv. "klasických" či "okrajových" oborů. V následujících pěti letech zaznamenaný preferovaný obor rychlý rozvoj, avšak obyčejně se mu nepodaří dosáhnout současnou světovou úroveň /ta obvykle není vzhledem k málo častým a nedostatečně hlubokým mez. kontaktům/. Není řídkým zjevem, kdy výsledkem je pouze výcova odborníků, kteří jsou schopni zavést a provozovat výrobu v rámci zakoupené licence. Není třeba zdůrazňovat, že koupě licence před pěti lety a okamžité vyslání odborníků do zahraničí a zaškolení by v tomto případě přišlo levněji. I v lepším případě však daný obor čeká v dalším období nesnadný úkol dohánět zpoždění a zavádět průmyslovou výrobu do neochotných a z hlediska průmyslového vývoje ztrnulých podniků. Vývoj v tzv. preferovaných oborech se pro nepříznivou finanční a personální situaci zpomalí, nebo zastaví a je závislý pouze na nadšení jednotlivců. Dojde-li během této doby v některém z těchto oborů ve světě k významnému objevu a bouřlivému rozvoji, pouze přihlížíme. Až do konce pětiletého plánu nedojde totiž k větším změnám. Teprve pětileté období může tento obor - ve světě se již průmyslově rozvíjející - preferovat a situace se opakuje. Takovým vývojem prošla již např. kybernetika, elektronika, ekologie, nyní biologie a genetika, sděloací technika etc. Na otázku, jak se vymanit z nepříjemného kruhu, existuje odpověď: vysílat do světa odborníky a přijímat odborníky, kteří by se konkrétně podíleli na nejrůznějších projektech - nikoli tedy platit zdvořilostní návštěvy vedených pracovníků v rámci tzv. "vědecké turistiky". Tito odborníci by byli schopni okamžitě zachytit rozvoj, příp. se na něm aktuálně podílet. Dále je nutno umožnit okamžitý rozvoj oboru i ve vlastní zemi, i když nebyl původně plánován. Třetí nutností je rychlé zavedení do průmyslu. Zákl. organizační nedostatky lze shrnout do dvou kriterií: dlouhodobé a nepružné plány a nedostatek a neúroveně zahraničních kontaktů /včetně odborné literatury/.

Finančování výzkumu

Z předchozím probíháme souvisejí i otázka finančování výzkumu. Základní výzkum v naší zemi jak je toho částečně i ve světě je doteván státem. Tato skutečnost sice umožňuje nerušený rozvoj některých základních oborů, avšak zdaleka všetek ke stagnaci - jestliže dotovaný výzkum je v rukou nezodpovědného, lhůtějného a neschopného pracovníka. Myslelo by tedy užitečné, aby štát finančních prostředků si i základní výzkum získával samy ve spolupráci s průmyslem, to by ovšem předpokládalo všeobecně vysoký droben konfikt s vedením mnoha průmyslových podniků. Rohlický na skutečnost, že ustanovy ozbrojených sil je finančovány z jiných prostředků. Všeobecná situace je nyní nepříznivá. Zhruba od r. 1970 se např. ziskovají se stále většími potížemi přistroje a satelitní. Jedná se zejména o přístroje, které je nutno kupovat za valuty. Jen tento upísek nabízí nejvíce sortiment, vysokou kvalitu a rychlé dodávky nových přístrojů. Částky valut, které výzkumné ustanovy dostávají pravidelně na nákup přístrojů, jsou plánovány - v souladu s tímto jsou tak nízké, že státní jen na nákup náhradních dílů k 115 za-koupeným přístrojům. Nové a drobné přístroje podléhají zvláštnímu schvalení - dohknout zakoupení přístroje v konkurenzi a jinými ustanovy nebo oddělení je pak často více všeobecných kontaktu a mocenské pozice, nežli odborného zadávání. Přístroje ne moc. státní jsou vyráběny v nedostatečném a většinou klasickém sortimentu a jejich dodávky lháty jsou nenápadné několikaleté. I zde se finanční situace v posledních letech zhoršila. Podobná situace je i s nákupem materiálu a drobnýjich pomůcek. Zvláštní situace vznikla např. v nedávné minulosti v nákupu nebezpečných kalkulaček. Pro nekvalifikovanost pracovníků některých ústředních sfér má vzniklo dojem, že se jedná pouze o "hrysky", takže např. jedno ministerstvo zakázalo nákup několika kalkulaček pro vědecké výpočty a odhodněním. Na nákup kalkulaček a peněz na vědu a výzkum je "nedostatojný". Právě většinu ustanova bylo celá částka /stejná a trochu/ odebrána a věnována na jiné účely. I v nákupu přístrojů se velmi nepříznivě projevují nepruhné dlechodebě plány. V poslední době je třeba plánovat i mnohá záležnosti, jejichž potřeba není předem známa, několik roků napřed. Je zřejmé, že často ani u větších přístrojů není většinou možno jejich potřebnost odhadnout pět let předem! Několikaleté spoření dodávek pak nestále zanemá, že získaný přístroj už není k užitku. Zbytěně se potom využívá materiální a přístrojové poladovky /dělájí se zásoby/ a výzkum se prodlužuje.

Spatné finančování pracovníků ve vědě a výzkumu jen jde dostatečně zdroje a často pásobí emigraci pracovníků ve vědě a výzkumu do výroby, do jiných oborů nebo do zahraničí. Plně vědeckého pracovníka s několikaletou vědeckou praxí /a hodnotí kandidáta ved/ se pohybuje kolem 3,000,- Kčs za měsíc, což vzhledem k tomu, že proti výrobní sféře některé příští providelné premie, není příliš výhodná situace. Systém zvláštních odměn je u vědeckých pracovníků de značné míry závislý na vlivu vědeckých pracovníků - odměny se pohybují kolem 2,000 - 3,000 za rok. Často se praktikuje takový "systém" odměn, který berou v úvahu předešlém určité funkce a mocenské pozice. Tak např. nástupce ředitelů ustanova si "zaordinoval" až polovinu vědeckých odměn. Vybor RČR přes protesty tyto odměny schválil. Jiné vědomosti výsledku - např. emisí o čile - jsou v souladu s tímto zákonem. Spolupráce a průmyslem není oblibena, neboť většina odměn se práci pracovníka jde na fond RČR a částečně dozdvívá pracovník, který práci vykonal. /Jiná je situace u tv. vedení jiných hospodářských činností, na vysokých školách, kde pracovníci dostávají za práci mimo prac. dobu svoji hodinovou mzdu/. Přivydálávat si vědeckým publikacemi nebo patenty je nerozdílná představa. Za publikaci střední délky /kolem osmi stran na stroji/ plati č. odborný časopis 400 - 600 Kčs, zahraniční časopisy většinou neplatí výběr. Přitom čtyři původní odborné publikace pro vědeckého pracovníka za rok není tak špatný průměr. Zavést výdaje do výroby je jednak pravidlo a

a nejnadná zdržitost, dalším nejnadným krokem je získat za výdaje odpovídající činnou, kterou autori sice kávají mnohdy už po letech /často i soudně/.

Dle výhledů o odnášování výdaje je možné autory maximálně odnášít podle tsv. čistého společenského prospěchu na nejvýhodnější rok využívání výdaje počínaje během posledních sledovaných pěti let, přičemž na tento "výhodný" rok musí autor 4-5 let čekat. Je pravděpodobné, že v porovnání s ostatními tvářemi obory jsou všeobecně pracovníci nejhůře placeni. Tato situace se sdílí jak v názvu o tyto obory, tak v celkové kvalitě výskumných pracovníků. Situace ve finančování odborných a technických pracovníků je obdobná.

Finančování zahraničních cest se dáje prostřednictvím plánovacích fondů nebo na základě výměn. Obojí vyžaduje plánování, často dlouhodobé /nejméně rok předem/ a je tedy nepružné. Finanční fondy na cesty dle "valutové" cíloviny, jsou v posledních letech minimální. Jsou užívány pouze řízené zahraniční stipendia, avšak jejich cena je mnohem nižší než u pracovníků bud k dispozici, a pokud si stipendium opatří jednotlivci sami, na základě vědeckých kontextů, nebylo schváleno. Je možno dozvědět finančování zahraniční cesty rovněž ministerstvem, průmyslovým podnikem nebo ČSTV, avšak tato možnost je přístupná spíše vědeckým a ne věděckým pracovníkům, kteří by po odborné stránce neskončili v zahraničí mnohdy víc. Kontakty se zmenší až. těžba ještě jde o zmenšení, neboť novyzdruží valuty. Dlouhodobé plánování však i zde zmenší nepružné kontakty nebo prezentaci posledních výsledků.

Dochází k případům, kdy odpovědní pracovníci svým kolegům stipendium nabízejí a přihlásí se sami, nebo přihlášku nabídnou vybranému spolupracovníku. Někdy zahraniční stipendie spíše propadnou, než aby byly nabídnuta ostatním. Schvalovací řízení prováděné státními a politickými orgány ještě dál preferuje odpovědné pracovníky a jejich chráněnce před ostatními. Častou praxí je, že se podklady pro schválení "atraktivní", nebo obvykle několikanásobní ihota není dostatečná pro schválení.

Členství v mezinárodních organizacích je další formou mezinárodní spolupráce. Je zřejmě z naší strany pozorně sledováno a regulováno. Pravděpodobně musí být každý pracovník do mezinárodního orgánu doma schválen, především na základě tsv. "kádrových hledisek".

Publikační činnost

Publikace výsledků se dáje prostřednictvím výskumných správ, publikací důležitých z zahraničních a penzijní autorských odbornění nebo objevů. Chybí však spojovací články, jenž by dával možnost uplatnit výsledky rychle v průmyslu. Tento snadný nedostatek je způsoben především nízkou odbornou kvalifikací vedených organizačních pracovníků průmyslových podniků, itefi mnohdy teoretickým výsledkům nerovnou a nejsou je tedy schopni očenit. Avšak ani případně dobrá odborná úroveň pracovníka v průmyslu není rozhodujícím hlediskem, protože výsledky vědeckého výzkumu není nájem, nejednou se jde stalo, že jsou znova objeveny a realizovány v cílové, odkud je za valuty nakupujeme. Situace svědčí o tom, že ten který podnik není schopen na základě vědeckých výsledků vypracovat technologický předpis, také si musí zakoupit předpis již hotový.

Odborné publikace podléhají schválení ústavní rady nebo ředitela ústavu. Někdy se takto může uplatnit publikační perzekuce určitých pracovníků, ředitelům rozhoduje-li o publikování jedna osoba. Taktéž se jezdí poškodit pracovníky, kteří nemají možnost zahraniční cesty a publikace, nejdále zahraniční, jsou pro ně jedinou možností odborné prezentace. Odmitnutí publikace lze většinou dozvědět záhvozdít "nízkou úrovní" nebo tvrzením, že publikace obsahuje skutečnosti, které by se nejdále v zahraničí nemohly zveřejňovat. Vnitřní podpora vědeckých pracovníků při publikování je malá. Neřídí se si musí autor zajistit i přepis na stroji, nekreslení obrázků a sdm zaplatit překlad.

Zaognatelnou kapitolou je publikace prezentací přednášek. Zatímco účast na konferenčních pořádáních až na výjimky není problémem, účast v zahraniční bývá často jen snem. Stává se, že autor se nesmí udatnit vědecké schůzky do jejíhož programu bylo jeho oddané záblesně. Autor sám se mnohdy dostává do nepříjemné situace, když si musí vymýlet důvody své náhlé nepřítomnosti /mluvný dopis obsahující skutečně důvody by nebyl schválen/.

Publikace výsledků soutěží "nahoru" formou nejrůznějších hledisek a různých zpráv je vžitkovou formou. V podstatě se počítá s tím, že v nadřízeném orgánu nebude správu číst pracovník a dozatečnou vědeckou nebo odbornou kvalifikaci. Z odborného hlediska jsou tato hlediská bezcenná, mají však převážně vliv na další financování a zařazování příslušného téma. Morálně velmi pochybnou stránku publikované činnosti je skutečnost, že na publikace se často připisují osoby, které se nepodílely na její tvorbě - a to neřídka na první místo. Často si tecky vyváží svážej publikeční rukou vedoucí pracovníci, kteří pro orgány záterekou s "společenskou činností" nemají jiné než vědeckou činnost. Ne a nejsou dozatečně pozitívni, aby si přiznali že se jedná o příslušnictví. Situace jde mnohdy tak daleko, že vedoucí pracovník supluje před veřejností všechny své podřízené, včetně k tomu nejdříve ani nemusí mít kvalifikaci. Existují případy, kdy výsce pozavávaný pracovník objíždí symposia a zahraniční fóry s přednáškami obsahujícími souhru svých vědeckých a odborových pracovníků svého ústavu. Dovnitř sám systém publikací některých výsledků vede k tomu, že skutečný autor nejsou všechny zaznamenáni /je zaznamenán jen odpovědný pracovník, který nemusí být autorem/.

Kádrovací činnost

Úsmech aprovázané předcházející kapitolou. Je to pravděpodobně nejméně zveřejnovaná činnost - slespan řečovým pracovníkům. Je vcelku zlojídlo, že mezi zveřejňovanými kádrovacími materiály a skutečnými "osudy" pracovníků je rozpor. I když např. někdy posudky zdělované "profesionální" obsahují příjemná adjektiva "pracovitý", "talentovaný", "obliběný" atd., a výsledkem těchto jezver, že pracovník se může nerušeně věnovat dál své práci /ještěliže se bude rovněž "společensky" angažovat/, česec nebude kádrovany dojmu, že s ním všechna v pořadku není. Nechou mu totiž ujít rozhodily nesí někdo a preferovanými kolegy v podniku politicky se angažujícími. Rovněž v podniku nízkat posacení, místo, přístroje, udestit se konferencí, atd., především pak rozhodily v mohlosti jakéhokoliv postupu. Např. hodnost doktora věd, podle výroční kádrových referentů, je podstatně obzvláštním příslušného politického školení, k tomu musí však být pracovník vysvádán, nemž se tedy o ně ucházet sám. Dle přeběžných zkoušeností Iza Fici, že odborné kritérium zde není nejdůležitější, rozhodující výběr byl již proveden výběrem pro školení. V poslední době se ukazuje, že i pro dosažení nižších stupňů vědeckého zatouzení je politické hledisko rozhodující. Dobrý vědecký pracovník je je však nejlépe angažován svou prací a výsledky. Ipatný vědec naproti tomu nemusí být nikdy "kladně společensky angažován", jeho angažovanost je pouhý nášér, který má zcela jiné motivy než vědeckou pozitivnost - tohu po socii, po penězích, po poghvale, po klidu bezkonfliktového vegetování. Zmíněný rozpor nesí zveřejňovaným hodnocením a skutečnými výsledky kádrování vede k podezření, že kádrová politika má dvě tváře. Na jedné straně je vše - až na kříklavé výjimky - v pořádku, na druhé, té nevěřejné, však pracovník zlojídlo číky tajným posudkům a jednáním dozatává nálepku "neperspektivní", "ostatní", "na dobití", což znamená stopa jakéhokoliv postupu bez ohledu na cokoliv. Stejně jako nepositivity sám tento absolutní princip odůsuzen v dřívějších právě pozitivních a talentovaných pracovníků, jsou nepositivity i cesty, kterými se dospívá k takovému ohodnocení - závislat, osobní antipatie, strach z konkurence, pozeta atd. V sprincích mocenského kádrovacího

předpisu, kdo má a kdo nesmí je jist obecně princip stagnace, jinak si obecná struktura škodí.

Správní činnost

Jednotlivé ústavy jsou centrálně spravovány prezidiem ČSAV. Záležitosti týkající se vnitřních věcí ústavu /především samotné pracovní činnosti a ústavy spravují sami/. V některých ústavech pracuje pracovníci vnitřní správy dleto, avšak jsou případy, kdy např. při plánování přistojí musí vědecký pracovník znát i poslední cenu přistojí v přepočtu na naší měnu, kdy ne hospodářských odděleních neexistují kategorie přistojí a vybavení, kdy pracovník správy při malé značné sortimentu výrobce pokladovek přestál zrušil, aniž by informoval pracovníka, kdy se ve skladu na pokladovek nejjednodušší položky vyřizuje až na druhý den std. Samozřejmě že při charakteru výzkumné práce, která vyžaduje rychlé změny v zadání práce, je neprůhast správního aparátu posíleného hřf, nežli ve výrobě.

Neda záležitosti je ovšem spravována centrálně. Tato správa má do značné míry formální charakter. Téměř denně přicházejí občaní, vyzadující různé hlášení a údaje. Jen mentina je jich skutečně konkrétních, týkajících se přímo předstihu výzkumu a jeho potřeb. O formálnosti těchto občanských svědčí jist to, že se rozesílájí stejně, cyklostylováné, všem ústavům. Anohdy jsou to skutečně výplody "úředního žurnal". Oficiální referent v ústavu je např. vyplnit slouhou tabulku o urazech, kde má uvádět procenta urazů vzdálených při cestě do práce, při rekreaci činnosti, při laboratorní činnosti, v dílnách, v administrativách, atd., procenta rámu nebo poklesu urazů a další většinou zbytečná užije. U malých ústavů, kde dojde na rok k jednoznačnému urazu, podesílá takové hlášení směrně a připraví ke skreslení centrálně značných závěrů. Jindy podobná hlášení s tabulkami se týkají soutěží, zakládání různých brigád a hnutí a zřejmě mají pouze zdůvodnit existenci referenta na ustředí, který si je vynikal. Vyrokořeje v tomto snahu ažla jist tak daleko, že např. odpovídající pracovník ústavu musí zdůvodňovat, proč nedochází k "plánovanému nárůstu" počtu výdilek jako by se vytvoření výdilek o který jistě nebude stejně zájem, rovněž vyplňení této tabulky výdilek a hlášení. Je zřejmé, že se nerovnánává mezi administrativní a tvůrlivou prací, spíše se podřizuje tvůrlivá práce administrativě. Konektivitě různých referátů na centrálním úřadě znamená ovšem spoustu práce pro příslušné dobrovolné funkcionáře na ústavech. A tak na jedné straně musí vědecký pracovník ztrácet čas, aby byla zdůvodněna existence nějakého centrálního referátu, na druhé straně přebírá dobrovolný funkcionář i faktickou odpovědnost za placeného referenta na ustředí /např. referát pokladrní ochrany, bezpečnost práce/. Ztrácí se tedy účinek ze značkou čas vědeckého pracovníka a platí se zbytečný nebo nezávazný referát. Chybějí-li technické pracovníci v ústavech, kteří by prováděli práce leborenců, techniků a drobné úkoly v administrativě /vyřizování menších zakázek, inventury/, jsou nahrazena formálním a přemubujícím aparátem na ustředí, který nikomu nepomůže, ale vytáhuje je od pracovníků naopak práci, aby se sám udržel. Umění centrálního apáru, individuální přístup k ústavům a větší samostatnost ústavů by vše jen prospěly.

Kolektivní práce při výzkumu

J e záda skutečnosti s historie vědy 20. století, že nejvýznamnější vědecké objevy vznikají ve stimulující atmosféře tvůrčích kolektivů, jejichž členové jsou orientováni na stejnou problematiku a vzdáleně si rozumí. Takové kolektivy vznikají spravidla Státnou náhodou, dleto jako skupina "Edmí" některého odborného i pedagogicky vynikajícího bedatele /nakladatelství "určité školy"/. Atmosféra kolektivní práce a tvůrčí prostředí poskytuje dokonce silnější motivaci pro vědeckou práci než konkurenční rekonstrukce.

Soudobou organizace vědeckého výzkumu u nás klesá neodůvodněná náhody až absurdní zbytečné překážky vzniku takových kolektivů. Správní ředitelé a aspiranti, kteří by mohli vytvořit příznivé podmínky pro vznik tvůrčích kolektivů, jsou jmenováni podle kritérií, která se v druhé řadě přihlásí k jejich odberné úrovni a sprovidla nikdy k jejich schopnostem zdechnout spolupracovníky pro nějaký problém. Rázná organizační cízezení, např. pokladvek přísného dodržování pracovní doby /jíž má souběžně v některých ohrovech spíše ke škodě než k dobru/, někdy zádati, jindy uplně znemožňují aby se stykali pracovníci různých pracovišť /akademie, vysokých škol apod./ na společné seminářích, kde by docházelo k plodné výměně názorů. Pokud přece jen náhody vznikne nějaký nedůjedný tvůrčí kolektiv na některém pracovišti, je témaž pravidlem, že je vzdálosti organizačné rozpuštěn. S obdobnými obtížemi se setkává nejen pracovní spolupráce specialistů v tomto ohoru, avšak i velice žádoucí, ale u nás neobyčejně vzdálená setkání s debaty interdisciplinárního charakteru.

Axistuje si o možnost setkávat se v soukromí, po bytech /vědecké pracoviště jsou zde pracovní dobu nepřistupná/, takové ocházky však vzbuzují spíše podezření, než aby byly podporovány a jsou známy dokonce případy, kdy se staly předmětem vyšetřování Bezpečnostních orgánů. Oficiální vědecké společnosti, které by měly podobná akce podporovat, jsou svázány neobvyklými svažujícími předpisy, což souvisí s tím, že nejsou nezávislé: většinou jsou pořízeny ČSAV s výjimkou ČAVTS, která si však svou složitou administrativní strukturu vytváří samy a upřímně nemá již hledat nové způsoby práce.

Za svého zájmu stojí obtíže spojené se spolupráci se zahraničními vědeckými pracovníky. Na nějich vědeckých a výzkumných pracovištích existují neobyčejně striktní předpisy o styku s cizími státními představitelem, až jde už o kontakt vědecký nebo společenský. Přinejmenším je třeba každý takový styk jednotlivě blížit /existují k tomu speciální formuláře, obsahující mj. penízkující dotaz, až při styku došlo k nějaké "zimoplánné události"/. Povinnost evidence se vztahuje i na pouhou korespondenci se zahraničím /úřední i soukromou poštou/. Je pravda, že takovouto opatrnost povinno je možno povolovat za administrativní formalitu /fakta vědeckých pracovníků ji tak bere/, pravdu však také je, že osobní vědecké kontakty se zahraničními pracovníky se v jejich důsledku automaticky redukují na zájem žádoucího rozhazu. Přitom je každému zcela jasné, v jakém směru při takovém kontaktu probíhá tok informací.

Jak patrné, režim si většinu předeveším oblasti přírodních věd, kde lze přece jen spíše cíkatávat jistou míru věcnosti a pozitivnosti. Situace v ohoru společenských věd je v naprosté většině daleko kritičtější. Je totiž otázka, zda lze vůbec hovořit o vědě, výzkumu, když finančnost "vědeckých" pracovníků má pouze naplnovat sociálně předem určované schemata. Vždyť nelze hovořit ani o marxistickém výzkumu: ani v tomto směru přece nejde o seriozní vědeckou práci, nybrž o poslušné plnění senátorských "ideologických" direktiv. Tato neblahá společenské vědní situace má ovšem svůj negativní vliv na vědu vůbec: osazuje tvůrčího duha vědy ve společnosti a preferuje oportunní nevědecké posluhování socií.

červenec 1982

dr. Ladislav Pelouš
mluvčí Charity 77

Anna Marvanová
mluvčí Charity 77

Ladislav Lis
mluvčí Charity 77

Ustanovisko Charty 77 k drahému výročí gdaňských dohod v Polsku

Dne 31 srpna vzpomírá polský lid významné události svých novědo-
bych dějin - dohod z Gdańsku. V dialogu není státní mocí a dělnickou
třídou podstatné se tehdy shodnout se na následcích a sněmnicích pro de-
mokratické řešení vážné společenské krize, v níž se země ocitla koncem
70.-tých let. Proces společenské obnovy, který tak došel významný im-
puls vyvolal velké naděje i nadějou podporu převratné většiny polské
společnosti. Setkal se těž s upřímnými sympatizem a řadou světové ve-
řejnosti a všeck spravedlivých přátel polského lidu.

Charta 77, hlásící se nezi ně, vyslovila za své účastníky i za
anhondaobnou početnější kruhy české a slovenské veřejnosti několikrát
poslání bratrských sympatií i solidarity a těži, kdo v Polsku rovníkají
a hají proces společenské obnovy a jeho ideje. Vyjadřila též svůj
i jejich kritický názor k prosincovému zásahu moci, jímž byl vloni ten-
to proces přerušen, aniž bylo dodnes vyřešeno cokoli z významných probí-
dán zatěžujících současný vývoj polské skutečnosti. Je takové očekávání
- nechou vyřešit krizová situace a neopak je jen prohlašení, všechno
nebude i z našich nedůvěrych dějin. O to upřímněji se najdeme o části v
nezi našich severních sousedů. O to všeobecnější cíti přátelství a spoje-
něství idejí jsou se všeči, kdo v Polsku naděje učí luží a spravdu de-
mokratickou a humanní dohodu všeck vlasteneckých sil polského národa
bez jakýchkoli skál vzdělávání svěří. Takovou dohodu, nikoli očekává
zákroky proti pokojným projevům všechn lidu, odtažecího očekávání democ-
ratických snah, jak lépe hospodařit, když by vedlo k propuštění
internovaných a všeck všeck politických vězňů, společně s polským lidem
považujeme za jedinou cestu k překonání obrovských potíží a zdrojen
za možný podstatný příspěvek k zafrnění napětí a za posílení mírového
soudství i spolupráce národní naše kontinentu.

30. srpna 1982

dr. Radim Pulouš
mluvčí Charty 77

Anna Marvanová
mluvčí Charty 77

Ivaniešek Kla
mluvčí Charty 77

Soudní výsledek /rozsudek nad I.Jirousem, F.Stárkem a M.Hýbkem potvrzen/

Dne 27. srpna 1982 v 8.30 hodin se konalo u Krajského soudu v
Ústí nad Labem veřejné zasedání v trestní věci Františka Stárka, Ivana
Jirouse a Michala Hýbka, odsouzených 9. březence 1982 Okresním soudem
v Chomutově pro trestný čin výtrájnictví a další /§ 202 odst. 2, 127 odst.
4, § 6 Zákona o předinech/ k nepodmíněným trestům odňtí svobody.
Čtvrtý ze skupiny odsouzených Martin Frič nevyužil práva odvolání a
je jist ve výkonu trestu odňtí svobody na 15 měsíců.

V veřejnému zasedání krajského soudu se dostavilo celkem 13 osob
z okruhu přátel obžalovaných včetně nejbližších příbuzných. Vně i
uvnitř soudní budovy byly učiněny několik policejní opatření a do budovy
soudu byly vpuštěny pouze ty osoby, které se mohly prokázat předvolán-
kou k soudu. K odvolacímu řízení obžalovaných Františka Stárka a spol.
bylo vpuštěno pouze manželka Ivana Jirouse Julianě Jirousová, která
podala odvolání proti rozsudku první instančce a byla tedy obeslána jako
účastnice řízení. Manželka Františka Stárka aži matka Michala Hýbka
nebyly všecko vpuštěny do budovy ani na dobu vynesení rozsudku. Jenif nám
známo, že by tato opatření měla obdobu v dosavadní soudní praxi. Bezák
za předsednictví JUDr. Nygrina /předsedice JUDr. Fugl a další/ postupo-
val formálně korektně.

Byl konstatován epiz Okresního soudu v Chomutově, navíc předseda
senátu sdílel všechny obžalovaného Jirouse, že pro něho je přítě-
sující okolnosti, že ve své trestné činnosti pokračoval hned po pro-

půltění z předchozího výkonu trestu, a to tím, že psal blánky, v nich oslavoval a glorifikoval činnost hudebních skupin, které byly již dřívější okolnost jeho chování v přípravném řízení a v průběhu trestního řízení s uplatněním života od 10 let, kdy se údajně substatčoval "srstí", a nichž některé i organizaoval. Soud měl zájem na myslí soukromé hudební produkce neoficiálních skupin.

Michal Nýpkovi byla naproti tomu přirovnána polehčující okolnost, dosavadního bezuhonného způsobu života.

Prokurátor krajského soudu se snažil oslovit politický důraz trestního řízení, který byl v Chomutově dán zejména expertem Česopisem VOKNO, vypracovanou profesorem Kounkem Vítězslavem, tím, že tento česopis charakterizoval, jako určený a rozdávaný mezi mladiství podléhající narkomanii. Za první návod k narkomanii oslovoval text, který byl uryván z překladu knihy amerického psychologa Timothy Learyho. Trest pro Františka Stárka shledal dlestatujícím, pro Jirouse adekvátním a pro Nýbka přiměřeným.

Odsouzení Stárek a Nýbek neměli k řízení připomínek, Ivan Jirous připomněl, že jeho obhajoba nebyla před okr. soudem v Chomutově vůbec vůzna na vědomí a že rozhodek okr. soudu cituje obhajobu se všechny nepravostmi, které svou obhajobou vyvrátil. Připomněl soudu konkrétně své obhajoby včetně toho, že v letech 1967-71 oficiálně publikoval a že proti jeho činnosti nebylo formálních ani odborných námitek. Uvedl, že se svými názory na stav kultury u nás ne nikdy netajil a že v současné době publikovat nemůže, proto prouje v JED, ovšem pořád námísto přestat stejně jako někdy něměl přestat nájedovat.

Po krátké pašídlo přestávce ve 12.30 vynošel soud krajského soudu rozhodek, jímž potvrdil tresty stanovené okr. soudem. Právní soci nebyly tyto výměry trestu: František Stárek dva a půl roku ve druhé nápravné výchovné skupině, Ivan Jirous tři a půl roku ve třetí nápravné výchovné skupině a Michal Nýbek jeden a půl roku v první nápravné výchovné skupině. Františku Stárkovi a Ivanu Jirousovi byl stanoven ochranný dohled na dobu dvou let po odpykání trestu.

3.10.1982

Výbor na obranu nepravedlivě stíhaných

Sčílení VOKNO č. 310 /Dr. Jeronímr Šavrda znova ve věznicí/

Dne 24. srpna 1982 byl kolem dvacáté hodiny zadřen ve svém bytě příslušník STB dr. Jeronímr Šavrda. V té době byl doma sám. Za jeho přítomnosti byla na základě povolení k prohlídce od prokurátora provedena domovní prohlídka. Trvala asi dvě hodiny a byly při ní zabaveny dva pací stroje, materiály Charty 77, některé knihy a čisté osobní komunikace. Poté byl dr. Jeronímr Šavrda odveden a vezat do vězny, ze kterého se nevrátil ani po 96 hodinách. Celou akci údajně řídil major Šebesta a krajského oddělení STB v Ostravě.

V tu dobu byla manželka dr. Šavrdy na své chalupě u Kremáře. Také ji navštívili v sobotu 25.8. kolem poledne tři příslušníci STB a informovali ji o zadření manžela na základě podezření z trestné činnosti podle § 100 tr.s. a o provedení domovní prohlídky. Poté provedli domovní prohlídku za přítomnosti paní Šavrdové na záříčné jíz chalupě, aniž by bylo cokoli nalezeno nebo zabaveno. Prohlídka trvala hodinu a provedli ji nadporučík JUDr. Fischer, nadporučík Horáček a poručík Šeruba.

Přesto, že ještě 28.8. neobjedl pan Šavrda oficiální písemné vyrození, vše naevěděl je tomu, že proti jejímu manželovi bylo zahájeno trestní stíhání.

Dr. Jeronímr Šavrda, původně povoláný profesor gyndais, nyní v invalidním dlechodu, se narodil 25.5.1933, je senátorem a má dospělého syna,

který žije v USA. Adresa jeho trvalého bydliště je: Ostrove - Zábrdovice, Výškovická 87. Jeho manželka se jmenuje Dolores Sávrdová a bydlí na uvedené adresě.

Dr. Sávrda byl jist jednou trestně stíhan a odsouzen podle § 98 sdat. I tr.s. na dva a půl roku do vězení, z čehož byl jeden rok ve vazbě. Zbytek trestu si odpykal v Ostrově nad Ohří. Bylo to v letech 1978-81. Jeho případ je popsán ve sdílených VONs z té doby. Jeho zdravotní stav je výrazný /pokročilá skleróza, TBC ledvin, celková srdeční slabost/, takže obavy o jeho život v případě delšího věznění jsou oprávněné. Dr. Sávrda je signatářem Charty 77.

10. října 1982

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných

státnostní oddělení
justiční paláce
Ústřední nad Labem

10.9.1982

Státnost

Dne 27.9.1982 jsme se nemohli osobně obrátit na Váše státnostní oddělení, protože příslušníci VZ nám zabranovali ve vstupu do soudní budovy a odmítali nás na písemné vyhotovení sázce. Stálejeme se, že dne 27.9.1982 jsme nebyli vpuštěni ani do jednací síně ani do budovy krajského soudu v Ústí nad Labem, kde jsme se chtěli súčastnit volejného zasedání Krajského soudu, který projednával odvolání v trestní věci Františka Stárka, Ivana Jirouše, Michala Hybka. Všetně nejbližších příbuzných nás bylo přítevano 13 osob, z nichž vpuštěna byla pouze paní Jirousová jako odvolatelka a tudíž přímož učastnice řízení. I v případě, že je ze zákonných důvodů vyloučena věrojnosť z jednací síně, bývají kandidáti obviněnemu povoleni dva důvěrníci. Vynesení rozsudku je zásadně všeobecné. Obhájení František Stárek, Ivan Jirous a Michal Hybek nenášli v soudní síni při všeobecném projednávání odvolání ani při vynesení rozsudku přítomny ani nejbližší přítomné, manželku, matku a sestru, matusa přátele. Byli jsme nuceni vykouzlit hnedec jednací před věrojnovou budovou soudu, do níž jsme také nemohli vstoupit.

Stálejeme se co do všech těchto opatření a domnívám se, že tento postup se nedá obhájit odvoláním na ustavovenské nepřeplnováni soudní síně, ale že byl naopak velmi nehumánním zneužitím tohoto zákonného opatření.

Příloha: 1 arch originálů podpisů

Podepsáni: Pavel Neubal, Petr Brodský, Jarmila Bělíková, Květoslavova Princecová, Marcela Stárková, Markéta Němcová, Dana Němcová, Jiří Tichý, Blanka Hybková, Viktor Farkaš

X X X X X X X X X

Uvádíme koncept advocečného slova - obhajoby dr. Jiřiny Šiklové, připravený v kuzyni v červenci 1981

Vážení, nemá ráda citová výlevy na věrojnosti, a proto svou obhajobu shrnu do několika bodů:

1/ chtěla bych poprosit přítomné, aby nepřipustili zařízení knih, které byly znebezpečeny v gerádi ve Staré Boleslavě. Je v nich nejen tvorba řádu spisovatelů tohoto národa, ale je v nich i mnoho lidské pravice, díkouc jejich oběťovosti, a to se musí očepit. Prosím, ulezte tyto knihy náškam

do tressora, zahrnute je jako "libri prohibiti" treba do Pečátníku přemnictví, ale nedopusťte, aby byly zničeny. Prosím Vás o to! Tato země má spoustu a sáutně zkušenosti s ničením a pálením knih a budec literární historikové budou tyto "knihy-neknihy" hledat. Dodatečně očení prozíravat teho, kdo se ze soudů příšini o jejich zachování. Všechny knížky této druhu stejně nelze nařídit, nevymaže je ani ta nejproduktivnější "dira penětnice", abych použil obrat George Orwella. 2/ bych chtěla poděkovat těm dvěma francouzským Thionovi a Anisové, za jejich skutečně internacionální pomoc. Nemám ty dva lidi, nikdy jsem je neviděla, ale kvůli nám seděli někde v Rusyni a tak slespon mě zase snažila bych jí chtěla říci "děkuji vám".

3/ Na obhajobu své vlastní činnosti bych chtěla říci, že jsem ve své činnosti, tj. v ziskávání knih z neoficiálních edic a v napomáhání jejich dovozu do zahraničí, neviděla nic jiného kromě a socialismu školitivního. Chtěla jsem tím jen poslati zachovat pro budoucnost literární produkci těch tváří lidí této národa, kteří nezanají zde oficiálně publikovat, a slespon mě hranicemi v rukách českého historika zachovat hodnoty, které jsou zde ohroženy opakovanými denovními prohlídkami. Neoprostřední motivací mé činnosti byl pořad Československé televize, který proběhl na obrazovkách 12.3.1980. Ukažovali tam, jak jsou ve stoupě žádalevní knihy této druhu. Naše televizní komentátorka Říhová, že takto se bude postupovat proti takovéto a podobné literatuře. Připadalo mi to zaujala nekulturní, přímo barbarské a zcela neodpovídající principu socialismu. Negativně to působí světlostí v našem národu, který za slavnou řadu svých dějin považuje boj našeho lidu proti protestantskému, proti jesuitům, který beroucí své tradice z církevnictví. Každá dítě u nás jde v ráci školní povinné četby dle Jiráskova Tesno a učí se odvazovat ničení knih, stejně jako postup uředníků, kteří v době F.L.Veka dělali starému Salmanovi denovní prohlídku a vybrali mu knihy ukryté jako poklad v tránech chalupy. Podebat tentejších postupů, většině těch prohlídek na případech chalup, je "paradoxně náhodná" většina národa se přece chlubí dílem svých lidí.

Na svou obhajobu záruky říci, že máme všecky oficiální školní vzdělávání vědy dávalo jen argumenty pro to, abych dělala to, co jsem prováděla. V našem národu, v našich sáutných dějinách, byli vědy jako "správní" oceňování ti, co se nepodřizovali, ti, co i přes osobní nebezpečí psali, překládali, uchovávali, přepisovali a přendělali knihy - myšlenky především je delší generací. Ve všech případech - dle kapitol z dejepisu - byli sice ve své době pronásledováni, ale dodatečně bylo jejich jednání považováno za správné. Výjimku neznám: Jednou tam, kdež chránili knihy, byli četní bratři, kteří je v noči nosili v náři pod senem, počátky naše v bezedných kapacích pověstného "navalekou", nebo jako stáskáv řvec Matouš - je nosili pod košík přímo na těle. Když jmen byla starší, jde na filosofické fakultě, tak jsou nase povinně četla slavný článek K. Marx "Proti pruské цензуře" a v přednáškách z marx-leninismu se údila, jak K. Marx posílal své rukopisy za hranice, aby všechno mohly vyjít. Kdyby se tehdy nenechal někdo, kdo by riskoval a převezl je, byli bychom chudší o mnohé poznatky. Nenědělně přednášel totéž dělal i Lenin. První číslo "Jiskry" byla tištěna za hranicemi a pak tajně dopravována do Petrohradu v několika stotich exemplářích.

Užila jsem se, že nepodřídat k rozhovoru národní a idejí je charakteristické pro pokrokového člověka a že ti, co se bojí výměny myšlenek, jsou stoupenci "vlády tmy", a byli vědy "našetní" dějinami. Jak vidíte, přeonášel jsem i na frázeologii této interpretaci.

Dějiny národa, k němuž patří, kultura, která mě byla předkidda - jsem vše, i dějiny bojdílnické trídy, jsou plná příkudu, kdy lidé hajili své námoře i proti v tom kterém okamžiku prvně oficiálně akceptované konceptce.

Dokud bude mít ve škole vychovávány v této kultuře a na této te-

všeobecně lidéky progresivních vztazech, tak budou v dozrálosti snosí z nich jednat jak, jako jsem jednala já, to ještě budou povídavat na svou povinnost a základní právo člověka vyjádření vlastního názoru, přesvědčení si idealu v hájení zájmu celku. Budeme-li ale děti vychovávat v tom, jak správně mládež, nemít si nehnájet vlastní názor a starat se jen sám o sebe, pak sice nebudeme mít politické oponenty, ale může jít víceméně reakce socialistického zařízení. Též to pak budeme nazývat socialistickou výchovou. Vyhlášení člověka, tedy moje také, že dle marxistické filozofie odrazem společenského bytí, kulturního prostředí, tradiční výchovy, a proto jsem v tom, co jsem dělala, neviděla nic sporného a protisocialistického. V tom směru se mělo být vinné. Uvažu, že to neodpovídá právě platným zákonům tehoto státu, ale současně vý i já dobré víte, že v jiném státě - i v socialistickém třeba a třeba i v tomto státě může být roků ří za dva roky by všechny takové knihy mohly být kolportovány nečela běžné. Samo jsem takovou vnitřní změnu politického kurzu v tomto socialistickém státě užila již dříve a už ji ještě neslouží a vysílají také. Kolik spisovatelů bylo u nás jen ze posledních 30 let natracováno a kolik z nich opět rehabilitováno!

Jen nadátkou si vzpomínám na Marie Čapkovou, Vladimíra Holana, Karla Teigeho a další. Když jsem byla jako studentka na Filozofické fakultě Karlovy univerzity, zabavila cenzura profesoru Ludvíku Svobodovi dokončenou knihu J. P. Gartra, netrvalo to ani pár roku a titul lidé se na to hlučně styděli, omlouvali se a nás stát užly Blaník by rád provedl kritiku své vlastní nedávné kulturní /ří spíše "nekulturní"/ politiky. A tato přehodnocení bylo provedeno již v letech 1963-64, a ne až v roce 1968! Od větší hanby by bylo, kdyby se byl tehdy menšel nikdo, kdo by tyto knihy a kulturní hodnoty zachoval. Tehdy se ovšem nedělaly domovní prohlídky a takové razie, jaké se dělají v současnosti, a proto stačilo schovat knihy v bytech. A totéž platí i o historických dokumentech, jejichž odhalení jsem prý zprostředkovala.

I pohled na historii a hodnocení historických událostí se mění a jeden z tentož dokument je interpretován rozdílně. Ieda zájem byvalých kolegů-historiků pracovala v "Barnabitkách" na revizi procesu ze "Sádinským" a jeho apiklenickým centrem. První rehabilitace popravených byla provedena již za 5 let po exekuci, další, celková rehabilitace za 10 let od doby, kdy prokurátor Urvalík - v této budově - vyzýval soud k vynesení nejvyššího tzv. spravedlivého rozsudku nad "srážkou socialistů a dělnické třídy", zapřadanými americkými imperialisty. Skoro stejnými slovy psal o nás jako o kmotích hercusech jidášskou galévku / i redaktor Jiří Nečko v KP v červenci tohoto roku. Petrál se od 50.let jiným náviněckým slangem nenauditil. Jak rád byl určitě soudruh prezident G. Husák, že se nachovaly dokumenty, u nichž vyplývalo, že byl protiprávně odsouzen. I z téhoto důvodu je dobré, když někdo někde někde uchoval dokumenty z určité doby.

Podle § 38 / o podvracení republiky/, dle kterého nás soudíte, musí být prokázáno, že čin, který byl spáchán, byl motivován nepřátelským k socialismu. Svým dosavadním životem, prací jsem určitě prokázala, že jsem se snadnila vždy prosazovat rozumné, pozitivní, lidéky cenné hodnoty v socialismu. Chápeme-li socialismus jako světové knutí proletariátu a tím také jsem se jen prostě určitě nenařízovat na socialismus, neboť konfrontace myšlenek, kryteria, kritika, uchování a výživná kulturních hodnot jediná přispívá k rozvoji socialismu, který se přes vývojí socialismus nesmí mít obdržet jen jako právě dnes zde v Československu utilitárně interpretovanou variantu této ideologie. Socialismus určitě neškodí, snadni-li se pár set lidí i v jiném socialistickém názorem. A nic jiného, než to, že jsem napomohla výměně myšlenek mezi lidmi, jsem neudělala. To, co jsem dělala, co v této seni dělala vždy, jen s tím rozdílem, že dříve se vysily knifky, které byly ucházeny

na Lubřínsku třeba ze Litavy, nekryté senem, a dnes se vezou v pravotu u Lendyne bý o Perle. To je jen vše technického pokroku. Podstatu této činnosti zdaleka stále stejná. Bohužel, sestávají stejné důvody, pro které se musí knížky tajně nosit a tajně vyvážet. A je to snutné. I v tom by se měl udělat pokrok.

Na svou obhajobu bych chtěla uvést jin jen poslední argument. Dle profese jsou sociolog a věd, že podle Geussovy křivky jsou určité jevy ve společnosti stabilně rozšířené, že existuje konstantní počet lidí určitého druhu. V každé společnosti je určitě i debilů, gánů, kriminálních diváků, prostitutek, ale i lidí nesouhlasících, protestujících, tedy moderním výrazem disidentů. Ve všech vědeckých sociologie se dovídám, že chybí-li někde určitá skupina, že to svědčí buď o deformaci systému, o tom, že v té které nemá jsou neregulativní posky, např. totalitní režim, nebo tam mají špatnou statistiku, nedostatečnou evidenci či nesouhlasnou policii, nebo že v té které státě od někdo májí okreslit před významností skutečnost.

Roku by se v Československu nevyskytovali lidé, kteří kritizují politický režim a produkcijci peněz kud odlišný systém kulturních hodnot, znamenalo by to, že bud je sice tak ostrý totalitní režim a policejní cohled, že se všichni lidé bojí a nedovolí si ani se projevit, nebo že lidé z této národa nejsou sice normální a všichni "jenom souhlasí". Pogud tělikdy neexistoval společenský systém, a násil by všichni lidé jen souhlasili a jen ho chválili. Takový režim by byl podle marxistického hlediska pojatí dle jin odůsouzen ke stagnaci a zániku, neboť v něm chyběl rouror "jako princip něčiny vývoje".

Svou činností, že nik jsem svým souhlasem, jsem tady vlastně přispěla k dobré nespravedlné pověsti Československého státu, neboť tím se neprivo dokaže, že sde i/ není totalitní politický režim, v němž by si nikdo netroufl se ozvat

2/ že bezpečnost je schopná s občan něco objevit
3/ politické vedení je teh silné, že si to dovolí připustit

4/ český národ se skládá z normálních, v násorech se diferencujících lidí.

Takže jmen vlastně svou činností přispěla k tomu, že ani Československo, ani nás národ nemá co dělat se patologickou společnost. A to by mohlo být příště k dobru.

X X X X X X X X X X X X X

Otevřeny dopis třm, kteří v poslední době vyslovili dobré nášně připomínky k činnosti Charty 77, ale i všem třm, jinž nemá lhostejná vše občanské odpovědnosti

V poslední době se vyskytly hlasay, které z dobré věle kriticky hodnotí dosavadní činnost Charty 77. Tak některí soudí, že Charty 77 po celou dobu své téměř dvacetileté existence má v iluzorní představě o tom, že je možné vědat dialog s mocí, a jiní připojují, že bídnově věří v mocenské opětování svého stylu zdrcennoevandru respektu k zákonnosti. Okladem teho se sice mít ta skutečnost, že doposud na dopisy a dokumenty, které Charty 77 adresovala a adresuje třm si ona reprezentantům mocenské struktury, nepříslušila jediná uřední odpověď.

To je samotná pravda, nezhodnocující však ani Charty 77. Neboť si sice někdo se signifikant Charty 77 dělá při svém významném přihlášení k této občanské iniciativě/aktivitě/ iluze, že moc ji má za partnera v dialogu, jenom je třeba odpovídat. Charty 77 přece nevede dialog

a anonymním mocenským operátorem, i když adresatem četných dokumentů jsou příslušné úřední akty, nýbrž s každým občanem našeho státu, ať už stejně výše či niže na hierarchii našeho národního společenství, ať se stotokuje či nikoli s aktuálním stavem vše v naší vlasti. Proto pokračuje a musí pokračovat ve svém rozhovoru, který zdaleka není jednostranný jak by se nevonek mohlo zdát, nýbrž který tím, že je svědectvím občanské odpovědnosti, následně nazáleč mnichovské partnerů v hlasech svědčí, a nincs se ohrací. Jakkoliv svědčení očí tedy dokumenty Charty 77 i k těm, kteří ji mali obyvatelstvem "fandí", svět zámi sebe vyklenuje a občanské povinnosti svědčit, protože práv taková aktivita je nezaměnitelně idealistická, ke stejně nic nedokáže, že mocenskou strukturu stejně nepohně spad. Jako by navíděli, že k tomu, aby bylo vydáno svědectví občanské odpovědnosti o ublikování bližnímu, o devastaci přírody, o problematice hospodaření, o nedemokratickém reglementování, o skutečností využívání byrokratického operátora či o jiných posuzovaných skutečnostech našeho společného života, nejednou v historii lidstva stál jediný spravedlivý, spravedlivý, ale neustrojený a neoporný hlas! I když byl treba jen jeden, přece byl universální: byl ze všechny!

Ano, Charta 77 akceptuje legalitu, ať už se uředně se zákony zohlední jakkoli lehkodloučně. Vážt' to, čím společenství Charty 77 venku, byly podepisány na prohlášení, kterým se signatáři nazývali stát za vše lidských a občanských práv. Kdysi: není právě zákoncoct to, co už vás zákon lidskou libovolí - Legalita se ze své podstaty vymyká eventuálně mocenskému nezákonu chutí moci: vážt' nepravedlnost např. policejních, zemědělských či soudních říkán se přede vším posuzuje vzhledem k dané soustavě zákonů. Nikd se, že někdy zákony "jsou gnoové". Pokud se ten či onen zákon vytrhne ze souvislosti s něj je se podle pokynu těch, co stojí u kormidel mocenské struktury tak, aby výsledek dopadl podle plánů /nadekretované/, tedy takto jsou "gnoové" všechny zákony - to vásude na světě. Avšak zákoncoct znamená respekt k cílům a smyslu - všechných zákonů a k nim patří přece též přijaté práky o lidských a občanských právech a jiné odpovídající ustavní sítřuky, jakob i jiné legislativní uděsané dokumenty. Každý jednotlivý zákon pak může být posudován vzhledem k celku všech zákonů a to tak, aby jeden zákon nesohl být použit proti druhému zákonu, takže by ve skutečnosti likvidoval jeho podstatu, použití jedné zákonu normy nemá být tudíž v protikladu k zárukám, které skýtd jiná platná zákonní norma. Nade dozvadní legalitativní platná soustava stále ještě uznává a usilovat o její dodržování, neboť zahrnuje všeobecně uznávané přijaté a mordlině fundované principy lidské spravedlnosti, jakkoli bylo jíž několikrát upraveno podle dobových potřeb mocenské garnitury.

Není snad zapotřebí připomínat, že Charta 77 se k legalitě hledala právě v onou všeobecně závažnou mordlině slova smyslu a že v rámci historicky dáné legislativní soustavy prosazovála právě ty zákonní podklady, k nimž se uřední města hledají velmi nerada, a jež se snáši vykládat a používat v posunutém duchu. Takže je snad zcela zřejmé, že si do posud Charty 77 zádne iluze co do aktuálního stavu nedělája a nejdá.

Na adresu Charty 77 bylo těž počasmenáno, že je zde "buditecká". Jení ještě, co se tím mní, když historická reslita je taková, jaké je, když prostředky, které jsou k dispozici, jsou takové, jaké jsou, když existuje, která je dána oním původním prohlášením, pod nímž se signatáři podepsávali a podepsávají, je taková, jaké je. Charta 77 je nadále společenstvím lidí, kteří zavíhají svůj hlas ve jménu své občanské povinnosti a odpovědnosti za zákoncoct, za lidskost, za slušnost, za skutečnou otevřenosť kritiky a ze to, aby byl dán o důvěrě prichod užili o vyjádření spravedlu naší situace vesíku i částech, o spravedlnost pro nepravedlivě postihované, ať jde o větší či menší skupiny lidí nebo treba i o jediného.

Zhrnujeme: Kritici praví, že Charta 77 je málo buditecká, jiní řeje příliš legalistická a jiní řeje bishově uasluje o dialog s mocí.

Odpovidáme: Na masové buditeckví nám situční danost neakytá příslušné prostředky, i když si troufáme tvrdit, že buditecký ethos nechybí. Proti nezákonnosti nelze v duchu původního dokumentu Charty 77, jenž je co signatáři současný, stavět násilí, je nutno hájit nákonost, respektive ty části naší právní soustavy, na něž současná exekutiva málo dbá nebo nadbá všeoe s kterou se týkají lidských a občanských práv.

A konečně: Charta 77 nevede dialog s "mocí", vybrá se svědomia každého našeho občana.

V Praze v září 1982

Signatáři Charty 77

X X X X X X X X X X X X X X X

Severočeši nejdálší?

Pracovnice ideologického oddělení OV KSČ Litoměřice a. Šumichrastová, zakázala vystoupení nadané skupiny "Spiritual kvintet", které se mělo konat 26.10. v Litoměřicích. K rozhodnutí o zákezu dospěla po shledání jejich koncertu 26.9. v Roudnici nad Labem a to z těchto důvodů:

1. skupina zpívá náboženské písničky
2. koncertu se zúčastnili lidé, kteří chodí do kostela
3. poukázala na to, že písnička "Kdo se bojí vodou jít..." a písnička směřující odboří, ve které se zpívá "...ak se k nám prvo vrátí...", vyvolaly nepřiměřenou reakci publika.

Skupina Spiritual kvintet vystupuje legendárně po celé naší republice a vydala již několik dělů hrajících desek. 29.9. vystupovala v pražské Lucerně a obrovským úspěchem a toto vystoupení bylo kladně hodnoceno i v tisku. Je zardělájící, jakým způsobem se zdechy do kulturního života praktikují, nebot a. Šumichrastová címkou vydá písničky příkaz ke zrušení koncertu a soudce zakázala uvádět své jádro, jako původce tohoto zákazu. Oficiální důvod zní, že není volný sál.

Nevěd fejetony

Jiří Kunl: Rybrouškov falus

Ludvík Vaculík: Fejetony 1982 /Rokolik dementi, Váněk Šervna, Letní stíny, Arpaevý den, Konec léta/

Krátké správy

Dne 11.9. se na Letenské pláni konalo fotbalové utkání, ve kterém vybor na obranu nespravedlivě etižených avítěnil v počtu 3:1 nad sudební skupinou Plastic People of The Universe.

X X X X X X X X X

P O U Č E N I

Zemí vyšetřování a Státní bezpečnosti je údajný neponěr. Na straně vyšetřovaného je jen pravda, o níž je přesvědčen, a vědomí soudu-křížnosti k jeho komarádkům a přátelům. Na straně Státní bezpečnosti je stát a schutným ekonomickým a vojenským potenciálem, prokuratury, soudy a věznice.

První chybou, jíž se vyšetřovaný dopouští, je iluze, že právo je na jeho straně, iluze legality, zákonnosti. Občan vychází z myšlenky, že v této zemi plati zakony, které nemohou porušit a že to Státní bezpečnost uzná, když ji vše poví. Vyšetřovaný sice ví, že v této uvaze něco nechceje, nicméně tváří se, jako by celá jeho činnost, celý jeho život byly nákonem nepostriditelné a je také ochoten o vše vypovídat. Příčinou je i lidský myslí, že ty aspekty své činnosti, které by mohly nejvíce StB zajímat, potlačí, bude je bagatelizovat či pod. StB má ale letitou zkušenosť, pročuje týmovoň za pomocí nejnadernější techniky. Občan v jeho iluzi utvrzuje potvrzuje mu - že vše bylo legální, ale řeprá a něho čím dál tím víc informaci. Vyšetřovaný této iluzi předepsanou spise, nezná-li zákony a svá práva. Jinak by věděl, že zákon není pouze jeho straně, ale na straně StB, které v podstatě usiluje o stíhání kohokoliv za jakýmkoliv výrok nebo napadení myšlenku. A pokud se aneb výkled zákona ne daný případ nehodí, taží zde prokuratury a soudy, které vše patřidně upraví, aby vyšetřovaný mohl být odsouzen. Jakákoliv, a to i obhaisivnější informace, může být StB cenuilita, a to jestliže ne proti vyšetřovanému, tedy proti jiným osobám.

Druhou chybou, které se moží dopouštít, je přesvědčení, že se Státní bezpečnosti mohou hrát svou řechevou partii. V praxi to značí něco příjemné, něco popřít, o něčem nevysvětlit, něco dalšího si vymyslet, nahkat. Ještě nikdo řechevou partii nevyhrál, protivník má totiž k dispozici velké množství kvalitnějších figur, a navíc řechevnici o neznámém počtu polí. Je záhadní chybou lhát nebo zapírat. Zejména, pokud tvoří konstrukci iž se ověřit, vrátit. V případě, že jsem zvolil "linii celku po dobrém", snižuje to hodnotěrnost jich ostatních výpovědí /nějakou lež totiž odhalí určitě/. V případě, že jsem zvolil linii "tvrdého muže", je to zbytečné. V obou případech to snižuje lidskou důstojnost vyšetřovaného, zmenhuje jeho hrálost, zordinuje ho te nechledavé. Je tedy třeba při linii "celku po dobrém" stíhatelovi si na špatnou pamět a tvrdit, že se opravdu nepamatuje. Dát ovšem pesor na zaprotekolevané formulace typu: "Nepamatuji se už, kdo to byl Jan Novák, nebo jiný z účastníků schůzky, kdo mi předal tu písancenost." Řechevou formulaci nemohou nikdy podepsat. Při politice "tvrdého muže" neotvírat ústa. Při nezastupných stále klubně vyavětluji, že opravdu využívá svého práva daného mi trestním řádem /eventuálně zákonem o SBU/ a odmítám odovědět na tuto otázku, abych nepřivedl trestní stíhání sám sebe nebo osobám, které mohu právem povalevat na blízké. /jako obviněný to neuvidím, neboť se mohu hájit jakýmkoliv způsobem, tedy i odmítnutím všecky výpovědi/. Na otázky o přátelích, způsobu života apod. zase odmítám vypořádat proto, že zjevně nesouvisí s tr. stíháním a StB není oprávněna shromážďovat informace o životě občanů. Na argument, že oni musí lépe posoudit, kdo to souvisej nebo ne, odpovídám, že pokud to tedy souvisej s tr. stíháním, odmítám odovědět z uvedeného důvodu.

Třetí chybou je vyevětlovací manie, usme souvisej s občas prvními chybami. Třetí ji především intelektuálové, kteří se podebaží nočním můra, kroužkem okolo lampy. Vídají i ve vyšetřovatelů řeče. Řeče mohou je ostatně i mistr poopravdě / a tedy objekt, kterému je možno vyvětlit vše a který pochopí dobré myšlenky vyšetřovaného. Tito lidé vlastně cítí, co se po nich žádá, tedy i slavit a slavit a tak třeba se svým povídáním vykupují. Legitimistické iluze /viz nahoře/, shrnuté do sebe-ogprovení: "co je na tom, cožpak je to něco zákonného?" je jejich

základní devizou. Jsou nejnebezpečnější. Pro STB napak nejlepším zdrojem informací. Mluvení spodku "oničem" nebo "o ničem podstatném" vysílajícího mordlana nahledává. Podíl totiž vytvářet nosilidlový kontext mezi vyšetřovaným a vyšetřovatelem /ten je psychologicky zvolen jako relativní "sympatik"/, takže při desetém výslechu mluví vyšetřovaný smíchem více k věci, než při prvním. Vyšetřovaný půstal vidět ve vyšetřovateli svého nepřítele /ten se o to také postaral/ až najevo nájem o jeho násory, dokonce někdy sympatií/.

V vysvětlovací náni se pojí i "brání na sebe". Je to mordlní postoj, kdy vysílající se sám uklidňuje, že tu díl onu vše vzdal na sebe, i když ji udělal, řekl, napsal, spol., jeho přítel. Vyšetřovatel ale ví, že něco není v pořádku, brzy se o tom přesvědčí. Výpověď je přičtena k třídi ještě všemotnému. Je ale přičtena k třídi celé "skupině", protože všichni jsou souzeni za celkový trestní čin, ne každý za svůj výslech. Jinými slovy - soud zvažuje nebezpečí celku a ne "vkladu" jednotlivých obviněných. /např. z oboru obecné kriminality: Dvacet lidí rozkrádá 40 tisíc a jsou automaticky souzeni podle odstavce a smíchem vyšší tr. soudou, než kdyby každý ukradl dva tisíce/. Proto jakákoli přiznání /včetně falešného "brání na sebe"/ zatížuje všechny ostatní, včetně tého, kdo může být takovou výpověďí chráněn, ale policii se obvykle podaří získat další denzní, které dokazuje, že také chráněný se dopustil tohoto činu, k němuž se již přiznal vysílající. Obhájuje je tedy oba /jednali ve vztělené součinnosti/ nebo řekne, že se činu dopustili oba, ale každý svědčí /v jinou dobu, na jiném místě apod/. Je zřejmé, že "brání na sebe" jako každá lež deconsoliduje.

Čtvrtý, poměrně vzdálený případ jsou bojovníci, kteří argumentují. Ordinace polemizují s vyšetřovatelem /který si obvykle posvět několik dalších/ a stevřeně hledají své politické násory. Nenesí na trh jen svoji kůži a jsou-li angažováni ve spol.včeli je otázkou, zajíždí-li na to právo, ale i kůži dalších lidí. V polemice, která bývá prudká, jim občas ujede nejjednodušší informace, vyšetřovatel, sedící opědál diskuse, ji bezpečně zaznamenává, stejně jako skrytý magnetofon.

V soukoli STB je těžko a kde to proklik, doveďte tolerovat chybou druhých až na vyleštěnou denuncianci.

Zkušenosť ukažuje, že pro mordlní zlom vyšetřování je nejúčinnější:

1. poukaz na rodinnou situaci, někdy přímo iži "manželka je tu také", "vše máte mít uřez", "nesyslete mi, že vše děti budou studovat" ap./.
2. předstírání výpovědi přítel, někdy i předložení podepsaného falešného protokolu, proto nikdy nevěřím ničemu a nikomu, jen případ konfrontaci. I tak zůstává klidný. Pokud jsem nesuspíral s přítel potvrzuje něco, na co se já nepamatuji, zůstávám u původní výpovědi, ne pamatuji se, respektive sdmítám výpověď.
3. alibi, že bude propuštěn apod.
4. nasazení "práskáče" do osly. Ten pak potvrdí, jakoby u výslechu, řadu okolností. Vyšetřovaný se vzdá /"stejně to už všechno věděl"/ a vypořádá. Protokol práskáče pak ve spisech není.

K tomu tento poněkud: vždy se vychází z toho, že jsou dva extrémy: A/ věděl všechno, B/ nevěděl nic. Pravda bývá uprostřed, ale nepátrám po ní. Zjistíš-li, že opravdu něco věděl, neříším to /t.j. zachovávám svou "linii" - sdmítám výpověď/, respektive neříšuji se/. Jestliže totiž mají informaci od práskáče, od fina, ze sledování, nebo dokonce jen z protiprávního odposlechu telefonu, bytu nebo protiprávní kontroly komunikace, nemohou s tím /nebo mohou jen obtížně/ vystoupit před soudem. Proč bych jim avou výpověď měl skytat důkaz, žeste důkaz jediný? Jestliže takovou informaci vědí od řečenka ve stejném postavení jako já, může se stát, že ten avou výpověď po řečenku odvolá, že někdo jiný ji svrátí apod. A potom zhyde moje neštastná výpověď. Dokonce ani

tehdy, nelegli-li u nne nějaké věci, nepotvrzuji jejich vlastnictví, proč také. Mohl jsem je zdvihnut těsně před zadřením se zase, písmo nemusí být moje /grafologické poznáky bývají sá překvapivě neptesné a opatrné/, zehu pozadí fici, že o těch věcech všechno níz nevin apod. Samotné informace, to ještě se STB něco ví, není v žádáném případě samozřejmě důkazem. Důkazem může být jen výpověď svědky, výpověď obviněného nebo věcný či listinný důkaz, nebo důkazem pouze ve spojení s nějakou výpovědí nebo se znaleckým poznámkem. U soudu opravdu nevypadá překně, když major STB svědčí, že zabavení věc i byla-ly opravdu zabavena-ny, a když se ho obhájce ptá, zda může vyloučit, že já obžalovanému někdo nastrčil bez jeho vědomí na pracoviště nebo do bytu těsně před jeho zadřením apod. Tyto verze si ovšem nechávám až soudu, vyšetřovateli je zásadně neuvažím.

S. výzvy: "To jste chlap? Když náco uděláš, tak se k tomu přiznáš. Bohužel si myslíte, že jste to udělat nemůžete?" Moje nordální záležitost nespouští v desátní, ale naopak v dvanáctém záložní. Policie pro mne opravdu není partner, kterému bych byl povinen jakýmkoli vysvětlením o českeli.

Občan středoevropského státu je zpravidla dobře vychován a netuší, že někdy služebného chování je mu v oblasti pravomoci STB/SBB/ na říkáno, ba přímo nebezpečný. Záhy z nás, je-li na ulici detádně cíná člověkem kolik je hodin, či kudy na staroměstské nám., odpoví zcela automaticky a nejlépe jak umí. Jeme-li však na stejnou či jinou, záhlivě stejně nevinnou věc, třetní orgány SBB, neobývá nám, než fici, "co je vám do toho" - či služebněji "nemáte právo se mne na to ptát, odmítám odpovědět." Zákony totiž stanoví kdo, na jakých okolnostech a jakým způsobem může být vyslyšován - a to jsou případy taxativně vyznačené, a přesně stanoveny právy i povinnosti obou stran. Jinak se nás nemá "kdo na co ptát". Knazí občan téhoto státu, o které se dnes orgány SBB zajímají, mají profese, v nichž se nekládá se slovy. Těmto lidem je základní a uvědomit, že hovořit s orgány SBB, když podle zákona neausí, je základní chyba.

Orgán SBB ve službě /a kdy není ve službě/ není partner pro diskusi, ani o počasí, ani o politických úzvarech, ani o rodině a přátelských vztahech nejméně proto, že já, jako člověk jsem si ho za kolegu pro rozhovor nevybral a nemám tedy důvod s ním hovořit o jiných věcech a jiném způsobem, než mi zákon uklidí.

Velký napoměr sil málo užitelným spártem, reprezentovaným orgány SBB a občanem, o kterého se tento spárt zařne zajistit, je jedtě silně zvyšován neinformovaností občana o jeho právním postavení. Proto se potencionálně tento handicap následujícími řádkami zmírnit.

Zednácké, že nejde o obecnou pojednání, které by si činilo nárok na úplnost, pro přehled se nabýváme pouze problémy, které o svém postavení potřebuje znát každý občan.

Podaříme jakéhokoliv výslechu je objasňování konkrétního tr. čínu /předlohu nebo přestupku/, případně pátrání po hledané či pořízené osobě či věci. Tzn. že orgány SBB musí poslat /náležitě/ tak učinit jíž v předvolání/, v jaké věci se výslech bude konat, neúčinní-li tak, je na místě s takové použití požádat a ve výpovědi se věci striktně držet. Na otázky zjevně s věcí nesouvisející není nikdo, ani svědek, povinen odpovědět. Zádné pozvání na pohovor s orgány SBB zákon nezná a od občana je velmi nemožné, podílí-li se at ze strachu či ze záložnosti, přání orgánů SBB /neboť jde o přání bez zákonního podkladu/ a s orgány "pohovorti". Zahrazený magnetofonový pásek, získaný ojposlechem, nemohou vyhřevovali orgány v tr. čínu poslat jako důkaz, neboť byl nesprávně získán nezákonným způsobem a kromě toho každý ví, že s magnetofonovým páskem lze dělat různá "technická kouska". Proto je-li vyslyšován orgány SBB vyzýván, aby se vyjádřil k tomu, co mu bude přehrát, musí si uvědomit, že důkazem se obou pásku může stát teprve jeho výpověď.

Odečen má právo vždy žádat, ať už se k výslechu dostaví ne předvedená, nebo je k výslechu předváděn, aby orgán SBB v civilu prokázal svou zatočnost. Použití tohoto práva od velký psychologický význam - rozhodné poslání občanu přesouvat plevelnou a pocit bezprávnosti, který může ve styku s sociálními orgány vzniknout.

Čtyři druhy výslechu, které provádějí orgány SBB /a jak je v obzoru tohoto pojednání užas uvedeno/, se z hlediska povinnosti vyslýcháního vylovidat, tím nás dvě skupiny. Vysvětlení podle zákona o SBB a výslech svědku podle trestního řádu tvoří jednu skupinu, kde je u vyslýcháního zákona stanovena a sankcionována povinnost vylovidat a vypořádat se výjimkami, které díky uvedenému. Druhou skupinu tvoří výslech obviněného a podezřelého, kde zákon praví, že k výpovědi nebo k dozvědi není být obviněný /podezřelý/ žádán a spáchán donucován a při výslechu je nutno žádat jeho souhlas. Tzn., že ten proti němu bylo vymazáno /nebo mu bylo sděleno/ obvinění, že se dopustil tr. činu a ten, kdo byl jako osoba podezřelá ze spáchání tr. činu zadřen, nemá vžebec povinnost vylovidat. Musí být tedy občan použen /případně se takového použení dovolit/, jaké KDD má být vyslýchán, aby mu bylo jasno, zda vypořádat, si nikoliv. Nyní k jednotlivým druhům výslechů:

1/ Vysvětlení podle § 19 zák. o SBB č. 40/1974 sb.

Příslušníci SBB jsou oprávněni požadovat potřebné vysvětlení od každého, kdo může přispět k objasnění skutečnosti, dležitých pro zjištění tr. činu, přestupku nebo pachatele, jakob i pro vypátrání hledaných nebo požádovaných osob a výčtu - mohou tedy požadovat vysvětlení výlučně v souvislosti s objasňováním vypořátených skutečností. Osoba, od níž požadují vysvětlení, jsou oprávněni vyžádat aby se ve stanovenou dobu dostavilo k určenému útvaru, musí ji sčítit přednost objasňování a současně ji podle § 19 zák. o SBB povolit o jejich pravech i o svobodech podat stížnost. Kdo se na výsuvu dostaví, má nárok na náhradu nutných výdajů a na náhradu ušlechtilého výdělku. Občan je povinen vysvětlení podat, odpovít může v případě, když předmětem vysvětlování by nebyly shora uvedené skutečnosti, anebo, pokud by výpověďi upřesnil nebezpečí tr. střední souběžné blízké, dále pak, pokud by porušil zákonem uloženou povinnost silenlivosti od příjímače v uvalu výjimečné - u státního, hospodářského, si služebního tajemství. Bezodůvodně odmítnutí výpovědi může být hodnoceno jako přeptupek a pokutou do 500,-Kčs.

Výpověď v rámci vysvětlení není od sankcí kvůli výpovědi. Nepravidelná výpověď nemůže být tr. střední. Zákon nestanoví povinnost pořídit o vysvětlení protokol, i když však odvodit právo jej požadovat a tím, že jinak nebude vysvětlení poskytnuto.

2/ Výslech svědku podle trestního řádu. /§ 37-102 a souvis./

Když je povinen ne předvedení se dostavit a vypořádat jako svědek o tom, co je mu známo o tr. činu a o pachateli nebo o okolnostech dležitých pro tr. čin /o nižším jinde!/ Podmínkou povinnosti dostavit se, je-li dáné písemné předvolání, nedostaví-li se svědek bez dozvědné souhody /i když se souhodit nezocí, napříkladně, rodinnou situací, apod./ může být předveden. Povinost dostavit se je vymahatelná i pořádkovou pokutou do 500,-Kčs. Proti uložení pokuty je přípustná stížnost, jenž má odkladný účinek. Dostavit se musí i osoby, jejichž výslech je zakázán, nebo které mají právo výpovědi odpovít. Zakázán je výslech o okolnostech, které tvoří státní tajemství a dále výslech svědku, jenž by výpověďi porušil státem uloženou povinnost silenlivosti. /Lékáři, advokáti, soudní znaleci, pracovníci st. správitelů atp./ Zákaz výpovědi v teste druhém případě se nevztahuje na tr. činy, ohledně nichž tr. zákon ukládá stanovenou povinnost - vlastizpráva, rovnerování republiky, teror, vražda a další, vyjmenované v § 168 odst. 1. tr. zák.

Odpovít výpověď je oprávněn:

a/ příbuzný obviněného v pokolení přímém, jeho sousek, svojitel, sňovojedec, manžel a druh, právo odepřít výpověď ne může nevztahují na výpověď jako celek.

b/ kdo by způsobil nebezpečí tr. stíhání osobě, nebo osobám vyjmenovaným pod bodem a/ nebo jiné osobě v pohledu rodinném nebo obdebném, jejichž ujmu by pravem posítován jako újmu vlastní, odepřít výpověď může jen v tom směru a pokud je tu uvedený důvod.

Odepřít výpověď nemůže ten, kdo má soudcovací povinnost, podle tr. zákona /168/. O tom, že takovou soudcovací povinnost má, musí být použit, o právu odepřít výpověď je vyslychač jíž povinen svědku použít. Pokud by bez použení byl vyslechnut příbuzný obviněného, byla by výpověď pro další tr. řízení neopukitelná. Důvod odepření výpovědi je svědek povinen vyslychači soudit, vyslychač jíž nemůže svědce žádat v případě odepření výpovědi z důvodu odst. b/ odvolání tak podrobni, aby tím teto ustanovení strželo mysl. O oprávněnosti odparit výpověď rozhodne orgán, který svědku vyslychal, neuvalil tato oprávněnost, může k poslední svědecství nutit svědku učesním pořádkové pokuty do Kčs 500,-. Proti pokutě je přípustná stíhlost, jestliže odkladný údinek.

Výslechu svědka předchází použení o jeho právech a povinnostech a tr. zásadách křivé výpovědi. Základem výslechu musí být související výpověď svědka. Tepřve potom má vyslychač jíž přistoupit k otázkám, základny jsou otázky suggestivní, tj. takové, kdy se vyslychanému předpíšeji skelnosti, které se mají zjistit až v výpovědi. Neplněnost ještě i otázky kapciování, záporná formulování tak, aby vyslychaný neponal jejich pravý myslí a byl tím uveden proti své vůli k výpovědi, kterou by jinak neudělil. Řízení svědecství se nezpůsobí, svědku však může být učiněno, aby nahlédl do písmařských pouzdrovek /které musí na výazu vyslychači předložit/. Svědek je povinen vypořádat s skutečnostech, které mu jsou známy, nikoliv o věcech, které se nepamatuje nebo dokonce o svých násorech, domněnkách ap. Svědek by měl vypořádat sotruňně a jasně tak, aby se jeho výpověď nedala překrucovat, neavocovat a phán pro další otázky a aby výpověď sama nutila k přesné protokolaci. Neplatí, nepamatuje se, koho jsem tam viděl a nikoliv nepamatuje se, zda tam byl Josef nebo Franta. Svědek má právo trvat na sprvní protokolu, neprávní, nepřesný či překrucený protokol nemusí podepsat, jeho námitky proti protokolaci musí být do protokolu poznámeny. Svědek má právo na náhradu nutných výdajů a užlé odmítnout za práci /svědečství/.

3. Výslech obviněného a podezřelého podle trestního řádu

/I 90 - 95, I 76, I 179 b/ odst. 2 písm.b/

Předvolání k výslechům může být obviněnému doručeno do vlastních rukou a může v něm být upozorněn, že nedaří se, adž být přiveden, případně může být učesněna pořádková pokuta. Obviněný může být přiveden i bez předchozího předvolání, jestliže je to nutné k uspokojení provedení tr. řízení, zejména, když se skryvá nebo není stálé bydliště. Nebylo-li jíž obviněnému soudněno nebo doručeno učesnění o vnesení obvinění, musí mu být soudněno na počátku prvního výslechu. Obviněný musí být vyšetřovacími orgány použen o všechny své právech a o záložnosti svědit si ohlájec. Může žádat, aby se ohlájec učastnil všechn výs. ukonč., pokud to adžen usohnuje, nejméně výslechu svědků. Je-li ve vazbě, může s ohlájecem sluvit bez přítomnosti třetí osoby /pokud nejdé o vazbu z důvodu / 67 písm.b/ chova, ne bude obviněný mafit výsledky vyšetřování - kdy je k rozmluvě třeba souhlasu vyšetřovatele/. Obviněný má pravou podat utištění proti každému učesnění vyšetřovatele a může kdykoliv v případu vyšetřování žádat prokurátora, aby byly odstraněny průkazy a adresa v postupu vyšetřovatele. Žádost není vždy lhátkou, může být prokurátorem předložena ihned a ten ji může neprodleně vyřídit. O výsledku přesouzení musí být žadatel vyznamenán. Je zohledněno jakkoliv donucování obviněného k výpovědi a dozadní. Vyšetřovací orgány jsou povinny setřít při výslechu osobnost obviněného. Pokud prováděným edusupujícím rozhodnutím soudu není vina vyslovena, nelze na nikoho hledat, jako by byl

vinen. Orgány tr. řízení musí obviněnému vinu prokazovat, obviněný ne-musí prokazovat svou nevinu. Obviněný má práve nikoliv povinnost vypo-vídat, může odmítnout výpověď, může i lhát - nemusí být stíhán pro kří-vou výpověď. Především věk pro služebního člověka je trapné lhát, a být při tom potečen - spravidla to otřese jeho rovnováhu - je stejně lepší chránit odmítání výpovědi. O spisech výslechu, mohnosti mohlé-dinou do posudmek, zákazu soudcích a korespondenčních odběrů a protokola-čení platí, co bylo řešeno o výslechu svědka. Spoluobvinění se vyslycha-ji odděleně. Nezákladní výpověď obviněného v závazných okolnostech a výpověď spoluobviněného nebo svědka, je možno provést konfrontací. Výslech ustanovený o konfrontaci se předpisuje o výslechu obviněného pouze i pro výslech podezřelého /tj. osoby zadřené pro podezření ze spáchání tr. činu podle § 76 tr. řádu, proti které ještě nebylo vznese-no obvinění ani ji obvinění nebylo sděleno a dle osoby podezřelé ze spáchání tr. činu, předinu, i když není zadřena/.

Z Á V Č A

I když nezmínené vše, co bylo řešeno, pamatujme si, že orgány SNS ne-otají nikoho vyslychat "jen tak", ale vždy pouze v rámci objasňování konkrétního tr. činu /předinu nebo přestupku/, případně při pátrání po hledané osobě nebo pořízeném obrazu či věci a vyslychanou musí sdělit, o jakou věc jde. Pouze v této rámci se může výslech konat. Vyslychající musí také vyslychanému sdělit, jako kdo je vyslychan a použít ho o jeho právech a povinnostech, vyslychaný může žádat, aby mu byl předložen nákon o SNS, případně trestní řád, aby se o svých právech a povinnostech přesvědčil.

A hlevně si zapamatujme, že ve styku s orgány SNS platí vše, než kdekoli jinde "mlčetí zákon."

X X X X X X X X X X X X
X X X X X X X X X X X X